

искусства применяют профессиональные знания в практической деятельности, охватывающие умение устанавливать взаимопонимание с учащимися, общаться с ними и сотрудничать, а также распространять и внедрять в учебный процесс информационные технологии, широко использовать различные средства мультимедиа. Готовность магистрантов музыкального искусства применять профессиональные знания при проведении производственной практики включает активные формы межличностного общения, а также сформированность опыта учебно-творческой работы с использованием инновационных методов, средств и приемов.

Ключевые слова: магистранты музыкального искусства, творческая самореализация, практическая деятельность, профессионально-коммуникативное направление, готовность, средства мультимедиа.

SUMMARY

Wei Liming. Professional-communicative direction of creative self-realization formation in masters of musical art.

The article reveals the specifics of the professional-communicative direction of creative self-realization formation in masters of musical art. The main aspects of readiness of the masters of musical art to apply professional knowledge in practical activities are identified, including the ability to establish mutual understanding with students, communicate with them and cooperate, as well as disseminate and implement information technology, widely use various multimedia tools. The readiness of the masters of musical art to apply professional knowledge during internships includes active forms of interpersonal communication, as well as the formation of experience of educational and creative work using innovative methods, tools and techniques.

Key words: masters of musical art, creative self-realization, practical activity, professional-communicative direction, readiness, means of multimedia.

УДК 37.036.004:78

Павло Кауров

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ORCID ID 0000-0001-6208-4535

DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/246-256

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ СКРИПКОВОГО ВИКОНАВСТВА В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті здійснено науково-теоретичне обґрунтування й розкрито особливості та шляхи впровадження оптимальних педагогічних умов формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Педагогічні умови схарактеризовані в аспекті їх спрямованості на творчо-інтелектуальний, фаховий розвиток студентів, а також на їх здатність до оволодіння інноваціями в галузі інформаційно-комунікаційних технологій.

Основними педагогічними умовами формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій визначено: педагогічне стимулювання спрямованості скрипкової підготовки майбутніх учителів музики на оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями; педагогічне забезпечення інформаційної основи скрипкової підготовки в якості важливого чинника інтеграції

навчальних курсів, а також педагогічного інструментарію, що включає комп'ютерні технології, побудовані на сучасних інформаційно-комунікаційних засобах навчання, поєднаних із методами й засобами мистецького навчання; педагогічне забезпечення формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі фахової скрипкової підготовки.

Ключові слова: *досвід скрипкового виконавства, майбутній учитель музичного мистецтва, інформаційно-комунікаційні технології, педагогічні умови, скрипкова підготовка, інтерактивність навчання, інформаційно-комунікаційна компетентність.*

Постановка проблеми. Ефективність формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій залежить від визначення педагогічних орієнтирів, які здійснюють свій вплив на організацію ефективної методичної стратегії. Визначення педагогічних умов формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій обумовлено специфікою проблеми дослідження, яка полягає в залученні, з одного боку, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що постійно розвиваються і вдосконалюються, з іншого боку, у перманентному використанні класичних педагогічних форм, методів і засобів мистецького навчання, на яких традиційно базується навчально-виховний процес у музично-педагогічних ЗВО України.

Аналіз актуальних досліджень. До висвітлення в наукових дослідженнях проблеми цілеспрямованого розроблення та організації належних ефективних умов, сприятливих для формування певних особистісно-фахових характеристик, умінь, інтелектуально-творчих здібностей майбутніх учителів музичного мистецтва, долучились такі провідні сучасні вітчизняні науковці в галузі музичної педагогіки та виховання, як А. Болгарський, Д. Болгарський, Н. Гуральник, О. Єременко, А. Зайцева, А. Козир, О. Комаровська, Л. Куненко, Л. Масол, Г. Падалка, Є. Проворова, О. Рудницька, В. Федоришин, О. Хоружа, О. Щолокова та ін. Досліджуючи найбільш динамічні тенденції сучасної педагогіки мистецтва, учені цілеспрямовано фокусують увагу на створенні для студентства таких умов мистецького навчання, які би забезпечили формування в межах навчального процесу сприятливого творчо-діяльного навчального середовища.

Водночас, сучасні дослідники, які працюють у галузі інформатизації сучасної освіти, серед яких: В. Биков, Б. Гершунський, М. Головань, М. Жалдак, Т. Коваль, І. Підласий, В. Сергієнко, О. Спірін, Н. Тализіна та ін., також мислили розроблення педагогічних умов навчання студентів у контексті опорних стрижнів навчального середовища, зміст якого забезпечує ефективність процесу управління якістю освіти майбутніх фахівців. Таким чином, результативність формування досвіду скрипкового

виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій залежить від теоретичного обґрунтування, розроблення та впровадження таких педагогічних умов, за допомогою яких зміст створеного для формування досліджуваного феномену навчального середовища враховуватиме специфіку щодо активного залучення сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у сукупності з формами, методами, засобами і прийомами скрипкової підготовки.

Метою статті є теоретичне обґрунтування й визначення на основі аналізу науково-теоретичних джерел педагогічних умов формування досвіду вокального виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано такі методи, як теоретичний та структурно-логічний аналіз, синтез, узагальнення, порівняння.

Виклад основного матеріалу. Починаючи науково-теоретичне обґрунтування та визначення педагогічних умов формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, слід зауважити, що методологічним підґрунтям для цього доцільно обрати основні позиції особистісно-орієнтованого, компетентнісного та інформаційно-комунікаційного підходів в аспекті їх спрямованості на творчо-інтелектуальний, фаховий розвиток студентів, а також на їх здатність до оволодіння інноваціями в галузі інформаційно-комунікаційних технологій (Лихвар, 2013).

Окреслення педагогічних умов результативного формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій доцільно, на нашу думку, здійснювати в контексті розгляду навчального середовища щодо скрипкової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на засадах наведених вище особистісно-орієнтованого, компетентнісного та інформаційно-комунікаційного підходів.

Доречно привести твердження В. Бикова, який, окреслюючи поняття «навчальне середовище», називав його штучно побудованою системою, у якій зміст і компонентні складові мають слугувати меті та завданням навчального процесу, спираючись на створені педагогічні умови (Биков, 2004). Учений наполягає саме на інтелектуальному аспекті розгляду навчального середовища, що стосується інтелектуальних складових педагогічної системи і включає безпосередньо учасників навчального процесу – природних носіїв інтелекту, і засоби навчання – носіїв штучного інтелекту, які мають бути спрямовані на індивідуальний інтелектуальний

професійний розвиток кожного зі студентів відповідно до особистісно-орієнтованого і компетентнісного підходів (Биков, 2004).

Контекст інформаційно-комунікаційного підходу залучається вченим у його праці «Моделі організаційних систем відкритої освіти» (Биков, 2008), у якій автор стверджує про необхідність активного використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітніх процесах. Таке використання, на думку О. Ярошинської, забезпечує розширення простору навчально-освітнього середовища, робить навчальне середовище доступним для учасників освітніх процесів (Ярошинська, 2014). В. Биков зазначає про можливість учасників навчального середовища самостійно отримувати потрібну інформацію на основі вільного користування необмеженими інформаційними ресурсами та інноваційними інформаційно-комунікаційними технологіями (Биков, 2008).

З огляду на вищезазначене, результативність формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій залежить від такого навчального середовища, яке цілеспрямовано забезпечує накопичення студентами також особистісного інформаційно-комунікаційного досвіду. Поняття «досвід особистості» було визначено В. Сериковим у якості «об'єктивної цінності, що стала суб'єктивною установкою, поглядом, переконанням, власним висновком з пережитого» (Сериков, 1999, с. 81). Набуття особистістю досвіду активізує когнітивні, фахово-діяльнісні, інтелектуально-творчі, комунікативні процеси засвоєння академічних навчальних дисциплін, а також процеси відпрацювання механізму мисленнєвих операцій (Козир, 2008).

Розширення простору означеного навчального середовища є можливим на базі насичення змісту скрипкової підготовки інформаційно-комунікаційними елементами. З метою насичення змісту скрипкової підготовки інформаційно-комунікаційними елементами доцільно запропонувати такі заходи:

- розробка й уведення у зміст типових і робочих програм з курсу «Основний інструмент», який передбачає скрипкову підготовку, комп'ютерних навчально-методичних комплексів із практичного скрипкового репетиторства, комп'ютерних тренінгів із теорії та методики навчання гри на скрипці, а також мультимедійних засобів для вдосконалення практичного скрипкового виконавства, навчання у віртуальних класах скрипкової гри тощо;

- переформатування академічних навчальних дисциплін, що корелюють із скрипковою підготовкою, у такий спосіб, щоб застосування

інформаційно-комунікаційних технологій наскрізно проходило через усі теми занять;

- залучення до фахового навчання майбутніх учителів музики додаткових спецкурсів для забезпечення інформаційно-комунікаційної ерудованості студентів із паралельним роз'ясненням їх значущості.

Сукупність наведених вище заходів, необхідних для насичення змісту скрипкової підготовки інформаційно-комунікаційними елементами, забезпечує зміст педагогічної умови формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, яку доречно сформулювати як *педагогічне стимулювання спрямованості скрипкової підготовки майбутніх учителів музики на оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями*.

Результативність педагогічного забезпечення спрямованості скрипкової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями залежить від якості інформаційно-комунікаційної спрямованості кожного з навчальних курсів, що входить до змісту фахового навчання в цілому. Об'єднуючим фактором у цьому випадку слугує інформаційно-комунікаційна основа фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва, а також наявність інформаційно-комунікаційних елементів у змісті навчальних дисциплін, що обумовлює їх інтеграцію в навчальному середовищі саме на означеній основі.

Поняття «інтеграція», на думку С. Гончаренка, забезпечує в освітніх процесах такий результат, як «...цілісність знань різних рівнів – цілісність знань ... з тієї чи іншої освітньої галузі, предмета, курсу, розділу, теми» (Гончаренко, 2011, с. 198). Дослідник зазначає, що «... цілісність знань формується завдяки інтеграції їх на основі спільних для всіх предметів понять; застосування методів і форм навчання, контролю і корекції навчальних досягнень ..., що спрямовують навчальний процес на об'єднання знань» (Гончаренко, 2011, с. 198).

Інтеграція нормативних і варіативних навчальних дисциплін у процесі фахового навчання студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів сприяє цілісності скрипкової підготовки в цілому і процесу формування досвіду скрипкового виконавства у процесі означеної підготовки зокрема. Означена інтеграція забезпечується на практиці шляхом актуалізації міжпредметних зв'язків у навчальному середовищі між різними навчальними курсами (Пахомова, 2013), присвяченими практичному формуванню досвіду скрипкового виконавства в частині відпрацювання

умінь та навичок гри на скрипці («Спеціальний інструмент», «Оркестровий клас», «Виконавський практикум» тощо), навчальними курсами, спрямованими на розвиток умінь інтерпретаційного опрацювання творів для скрипки («Аналіз музичних творів», «Вітчизняна та всесвітня історія музики», «Стильова гармонізація» тощо), та навчальними курсами, які забезпечують розвиток музично-творчих здібностей, таких, як музичний слух, музична пам'ять студентів, необхідних для набуття позитивного досвіду скрипкового виконавства («Сольфеджіо», «Гармонія» тощо). Взаємодія вищезазначених навчальних курсів здатна забезпечити ту цілісність скрипкової підготовки, про яку писав С. Гончаренко (Гончаренко, 2011, с. 492), утворюючи органічну синтезованість і, водночас, структурованість процесу формування досвіду скрипкового виконавства. Основою для практичного забезпечення такої цілісності слугує інформаційно-комунікаційна основа процесу фахового навчання майбутніх педагогів-музикантів загалом і скрипкової підготовки зокрема.

Забезпечення цілісного навчального впливу варіативних і нормативних навчальних дисциплін у процесі формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій здійснюється також шляхом інтегрованого застосування образно-демонстраційних, проєктивних, теоретичних, інтерактивних, евристичних та ін. методів і прийомів мистецького навчання (Падалка, 2008). Об'єднуючим фактором, як було зазначено вище, слугує застосування інформаційно-комунікаційних засобів у якості основи навчального процесу.

Таким чином, другою педагогічною умовою формування в студентів музично-педагогічних ЗВО досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій доречно визначити педагогічне забезпечення інформаційної основи скрипкової підготовки в якості важливого чинника інтеграції в цьому процесі навчальних курсів, а також педагогічного інструментарію, що включає комп'ютерні технології, побудовані на сучасних інформаційно-комунікаційних засобах навчання, поєднаних із методами і засобами мистецького навчання.

Продовжуючи розгляд педагогічних умов формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, слід сконцентрувати увагу на вельми перспективному напрямку педагогічної науки, визначеному С. Гончаренком напрямом «педагогічної інформатики...», який «...опрацьовує теоретичні питання, методи і технології інформаційного забезпечення й автоматизації педагогічної діяльності з метою вдосконалення педагогічного процесу, його індивідуалізації та оптимізації. Педагогічна інформатика вивчає процеси

взаємодії освіти й інформатики, виявляє закономірності й тенденції цієї взаємодії» (Гончаренко, 2011, с. 349).

Індивідуалізація та оптимізація педагогічного процесу, виявлена в контексті взаємодії освіти й інформатики, була розглянута Т. Коваль у контексті підвищення ролі комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, що «...впливає на якість сприйняття студентами навчального матеріалу» шляхом «...збільшення рівня їх інтерактивності» (Коваль, 2011). Нам імпонує наукова позиція дослідниці, яка схарактеризувала інтерактивність комп'ютерно-орієнтованого навчання таким чином, конкретизувавши такі характеристики: міжособистісне спілкування; оперативність суб'єкт-суб'єктних і суб'єкт-об'єктних зворотних зв'язків; забезпечення для студентів права вибору; адаптація системи навчання до індивідуальних особливостей студентів тощо (Коваль, 2011).

Якщо екстраполювати наведені вище характеристики інтерактивності до реалій формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у процесі скрипкової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, то міжособистісне спілкування може бути забезпечено за допомогою створення в мережі спеціальних груп, об'єднаних тематикою скрипкового виконавства, інтернет-форумів, присвячених обговоренню й аналізу актуальних проблем набуття позитивного досвіду в цій галузі, сторінок в інстаграмі, де студенти можуть викладати свої прилюдні виступи тощо.

Оперативність суб'єкт-суб'єктних і суб'єкт-об'єктних зворотних зв'язків у процесі скрипкової підготовки може бути забезпечено, до прикладу, за допомогою ділової інтернет-переписки студентів із професорсько-викладацьким складом щодо обговорення результатів поточної й підсумкової атестації з курсів «Основний інструмент», «Оркестровий клас», концертів тощо. Забезпечення для студентів права вибору в контексті формування досвіду скрипкового виконавства за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій може бути реалізовано на практиці шляхом демонстрації зразків навчально-педагогічного репертуару видатними скрипалями для самостійного вибору студентами тих зразків, які найбільше до вподоби, або для вибору тої чи іншої інтерпретаційної версії.

З огляду на вищезазначене, формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій вимагає сформованості в суб'єктів навчального середовища вмінь щодо вільного оперування інформаційно-комунікаційними технологіями. До таких умінь належать: робота з базами даних, системами обробки інформації,

обробка візуальних зображень, графічної інформації тощо. Тобто необхідним є педагогічне забезпечення інформаційно-комунікаційної компетентності як студентів, так і професорсько-викладацького складу музично-педагогічних ЗВО. Сформована інформаційно-комунікаційна компетентність передбачає наявність комплексу знань у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, а також «...уміння і навички ефективного користування інформацією; ...різнобічні навички пошуку необхідної інформації та її використання» (Гончаренко, 2011, с. 232).

Таким чином, педагогічне забезпечення формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі фахової скрипкової підготовки доречно визначити в якості важливої педагогічної умови формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

Висновки. З огляду на вищезазначене, доцільно констатувати, що методика формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій потребує таких педагогічних умов: педагогічного стимулювання спрямованості скрипкової підготовки майбутніх учителів музики на оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями; педагогічного забезпечення інформаційної основи скрипкової підготовки в якості важливого чинника інтеграції в цьому процесі навчальних курсів, а також педагогічного інструментарію, що включає комп'ютерні технології, побудовані на сучасних інформаційно-комунікаційних засобах навчання, поєднаних із методами і засобами мистецького навчання; педагогічного забезпечення формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі фахової скрипкової підготовки.

Упровадження й реалізація означених педагогічних умов дозволить скоротити часові затрати студентів музично-педагогічних ЗВО на пошук методичних матеріалів із проблем скрипкового виконавства, спростити рефлексивний аналіз власних досягнень у цій галузі за рахунок можливості прослуховування збережених у мережі або на накопичувальному приладі власних індивідуальних занять, концертних виступів, вивільняючи час для набуття практичних умінь і навичок скрипкового виконавства, необхідних для ефективного формування позитивного досвіду в цій галузі.

ЛІТЕРАТУРА

- Асаф'єв, Б. (1983). *Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании*. Ленинград: Музыка (Asafiev, B. (1983). *Selected articles on music education*. L.: Music).
- Биков, В. Ю. (2008). *Моделі організаційних систем відкритої освіти*. Київ: Атіка (Bykov, V. Y. (2008). *Models of Organisational Systems of Open Education*. Kyiv: Atika).

- Биков, В. Ю. (2004). Навчальне середовище сучасних педагогічних систем. *Професійна освіта: педагогіка і психологія*, сс. 59-79 (Bykov, V. Y. (2004). Learning environment of modern pedagogical systems. *Vocational Education: Pedagogy and Psychology*, 59-79).
- Воеводин, В. В. (2003). *Пособие для руководителя студенческого оркестра народных инструментов*. К.: Гос. метод. центр учеб. заведений к-ры и ис-в (Voevodin, V. V. (2003). *Manual for the head of the student orchestra of folk instruments*. Kyiv: Gos. method. training center institutions to-ry and is-in).
- Гончаренко, С. У. (2011). *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Рівне: Волинські обереги (Honcharenko, S. U. (2011). *Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary*. Rivne: Volynski oberehy).
- Коваль, Т. І. (2011). Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 6 (26). URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/546/451> (Koval, T. I. (2011). Interactive technologies of teaching foreign languages in higher education institutions. *Information technologies and means of teaching*, 6 (26). URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/546/451>).
- Козир, А. В. (2008). *Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти*. Київ: НПУ імені М. Драгоманова (Kozyr, A. V. (2008). *Professional mastery of music teachers: theory and practice of formation in the system of multilevel education*. Kyiv: NPU named after M. Drahomanov).
- Лихвар, В. Д. (2013). Обґрунтування педагогічних умов розвитку художньо-творчого потенціалу молодших школярів у процесі образотворчої діяльності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 1, 53-57 (Lykhar, V. D. (2013). Substantiation of pedagogical conditions of development of artistic and creative potential of junior schoolchildren in the process of art activity. *Visnyk of Zhytomyr State University named after Ivan Franko*, 1, 53-57).
- Олійник, С. В. (2015). Музично-творчий потенціал майбутнього вчителя в контексті сучасної мистецької освіти. *Слов'янське музичне мистецтво в контексті європейської культури: зб. матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції*. Вінниця: ТОВ «НІЛАН», (сс. 48-50) (Oliynyk, S. V. (2015). Musical and creative potential of the future teacher in the context of modern art education. Slavic musical art in the context of European culture: *Proceedings of the VI International scientific-practical conference of young scientists and students*. VSPU named after M. Kotsyubynsky. Vinnytsia: LLC "NILAN", (pp. 48-50)).
- Падалка, Г. М. (2008). *Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін)*. Київ: Освіта України (Padalka, H. M. (2008). *Pedagogy of art (theory and methods of teaching art disciplines)*. Kyiv: Education of Ukraine).
- Пахомова, Н. (2013). Інтеграція як провідна тенденція розвитку суспільства та освіти: історико-педагогічний аспект. *Витоки педагогічної майстерності*, 11, 250-256 (Pakhomova, N. (2013). Integration as a leading trend in the development of society and education: historical and pedagogical aspect. *The origins of pedagogical skills*, 11, 250-256).
- Рудницька, О. П. (2005). *Педагогіка загальна та мистецька*. Тернопіль: Навчальна книга Богдан (Rudnytska, O. P. (2005). *General and artistic pedagogy*. Ternopil: Textbook Bogdan).
- Сериков, В. В. (1999). *Образование и личность. Теория и практика проектирования педагогических систем*. Москва: «Логос» (Serikov, V. V. (1999). *Education and personality. Theory and practice of designing pedagogical systems*. Moscow: Logos).

- Хоружа, О. В. (2009). Компонентна структура етнопедагогічного мислення майбутнього вчителя музики. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 7 (12), 116-122 (Khoruzha, O. V. (2009). Component structure of ethnopedagogical thinking of a future music teacher. *Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov*, 7 (12), 116-122).
- Ярошинська, О. (2014). Освітній простір вищого навчального закладу як континуум для проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх фахівців. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 35 (88), 558-567 (Yaroshynska, O. (2014). Educational space of a higher educational institution as a continuum for designing the educational environment of professional training of future specialists. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools*, 35 (88), 558-567).

РЕЗЮМЕ

Кауров Павел. Педагогические условия формирования опыта скрипичного исполнительства у будущих учителей музыкального искусства с применением информационно-коммуникационных технологий.

В статье осуществлено научно-теоретическое обоснование и раскрыты особенности и пути внедрения оптимальных педагогических условий формирования опыта скрипичного исполнительства у будущих учителей музыкального искусства с применением информационно-коммуникационных технологий. Педагогические условия охарактеризованы в аспекте их направленности на творчески интеллектуальное, профессиональное развитие студентов, а также на их способность к овладению инновациями в области информационно-коммуникационных технологий.

Основными педагогическими условиями формирования опыта скрипичного исполнительства у будущих учителей музыкального искусства с применением информационно-коммуникационных технологий определено: педагогическое стимулирование направленности скрипичной подготовки будущих учителей музыки на овладение информационно-коммуникационными технологиями; педагогическое обеспечение информационной основы скрипичной подготовки в качестве важного фактора интеграции учебных курсов, а также педагогический инструментарий, включающий компьютерные технологии, построенные на современных информационно-коммуникационных средствах обучения, сочетаемых с методами и средствами художественного обучения; педагогическое обеспечение формирования информационно-коммуникационной компетентности будущих учителей музыкального искусства в процессе профессиональной скрипичной подготовки.

Ключевые слова: *опыт скрипичного исполнительства, будущий учитель музыкального искусства, информационно-коммуникационные технологии, педагогические условия, скрипичная подготовка, интерактивность обучения, информационно-коммуникационная компетентность.*

SUMMARY

Kaurov Pavlo. Pedagogical conditions for forming violin performance experience of future musical art teachers using information and communication technologies.

The article provides scientific-theoretical substantiation and reveals the peculiarities and ways of implementation of optimal pedagogical conditions of violin performance experience formation in future teachers of musical art with the use of information and communication technologies. Pedagogical conditions are characterized in the aspect of their orientation on the creative-intellectual, professional development of students, as well as their ability to master innovations in information and communication technology. The main

pedagogical conditions of formation of violin performance experience of future teachers of musical art with the use of information and communication technologies are determined: pedagogical stimulation of the orientation of violin training of future music teachers to master information and communication technologies; pedagogical provision of the information basis of violin training as an important factor in the integration of training courses, as well as pedagogical tools, which include computer technology, built on modern information and communication teaching tools, combined with methods and means of teaching art; pedagogical support in formation of information-communication competence of future teachers of musical art in the process of violin education.

Key words: *violin experience, future musical art teacher, information and communication technology, pedagogical conditions, violin training, interactive learning, information and communication competence.*

УДК 785.6.071.2:008]:793.3

Інна Коган

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-9119-6624

Олександр Матковський

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-7814-7991

DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/256-266

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ АКМЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА В ХОРЕОГРАФІЇ

У статті аналізується зміст та сутність ефективності процесу формування акмеологічної культури концертмейстера в хореографії. Обґрунтовано доцільність сучасного підходу та значення структурних компетентностей акмеологічної культури щодо фахової діяльності піаніста-концертмейстера в хореографічному класі. Основними з яких є мотиваційно-цільовий (потреба в професійному зростанні, саморозвитку, прагнення до успіху); змістово-процесуальний (участь концертмейстера в науково-методичній роботі, використання методів самоосвіти і самовдосконалення, наявність практичного досвіду концертмейстерської діяльності), результативно-діяльнісний (рівень моторно-рухових умінь, рівень професійної компетентності). У процесі дослідження визначено спектр завдань щодо формування акмеологічної культури концертмейстера в хореографії.

Ключові слова: *акмеологічна культура, концертмейстерська діяльність, самовдосконалення концертмейстера, саморозвиток, самоздійснення, культура праці, творча індивідуальність.*

Постановка проблеми. Соціально-економічні та політичні зміни в суспільстві, ускладнення умов життя і праці вимагають зусиль для зростання творчої активності особистості, постійних вимог до себе та своєї професійної діяльності. Саме розвиток акмеології, спрямованої у сферу наукових знань про людину, пов'язаний з освоєнням нових предметних галузей, серед яких виділяється художньо-мистецька виконавська діяльність, у якій присутні достатньо суттєвих психологічних і акмеологічних питань. Водночас проблема формування акмеологічної культури концертмейстера хореографічного класу